

Opisna rečenica

Teorija - opis u japanskom

Dosad smo za opisivanje imenica, izuzev nekih primjera koje smo smatrali težima, koristili samo pridjeve. Naučili smo da pridjevi dolaze uglavnom u dvije vrste koje smo nazvali い i な pridjevima¹. Međutim, japanski pridjevi za razliku od hrvatskih mogu nositi informacije o vremenu i negaciji, što nam je kompliciralo prijevod. Pogledajmo točno *kako* se prijevod mijenja:

くろい ねこ *crna mačka*
くろくない ねこ *mačka koja nije crna*

Iako se u japanskom struktura rečenice nije značajnije promijenila, u hrvatskom smo pridjev morali zamijeniti cijelom zavisnom rečenicom *koja nije crna* da bismo dodali negaciju. Međutim, pogledamo li pobliže くろくない, možemo uočiti da se radi o dva dijela koje smo već prije vidali, a koje znamo koristiti i odvojeno - くろく (prilog od くろい, *crno*) i ない (negacija glagola ある, *biti*). Možemo reći da je くろくない zapravo zavisna rečenica koja se sastoji od negiranog glagola ある i priloga くろく koji taj glagol opisuje.

Ovakvo opisivanje predikatima jedan je od temeljnih mehanizama za građenje rečenica u japanskom jeziku.

Teorija - predikatni i opisni oblik

U prošlosti jezika, sve riječi koje su mogle poslužiti kao predikat, imale su dva različita oblika - predikatni i opisni². Kad bi služile kao predikat glavne rečenice, dolazile bi u predikatnom obliku, a kad bi bile predikat zavisne rečenice koja opisuje neku imenicu, koristio se opisni oblik. Pogledajmo primjere:

あかい くるま *crveni auto* (opis)
くるまは あかい。 *Auto je crven.* (predikat)

Nekad davno, pridjevi u ovim rečenicama razlikovali bi se po obliku (あかき i あかし), no u modernom jeziku い pridjevi su izgubili ove razlike. Na sličan način razlike su izgubili i glagoli pa su im danas oba oblika ista:

りんごを 食べた。 *Pojeo sam jabuku.* (predikat)
食べた りんご *jabuka koju sam pojeo* (opis)

Jedina nama bitna skupina riječi u kojoj su se razlike zadržale do danas jesu な i の pridjevi koji u predikatnom obliku dolaze u kombinaciji sa spojnim glagolom:

びょうきの 人 *bolestan čovjek* (opis)
あの人は びょうきだ。 *Onaj čovjek je bolestan.* (predikat)
げんきな 人 *zdrav / veseo čovjek* (opis)
あの人は げんきだ。 *Onaj čovjek je zdrav / veseo.* (predikat)

¹U jap. gramatici ove se vrste zovu 形容詞 (けい. よう. し) i 形容動詞 (けい. よう. どう. し).

²U jap. gramatici 終止形 (しゅう. し. けい) i 連体形 (れん. たい. けい).

Teorija - strogo opisne riječi

Osim dosad spomenutih opisa, u japanskom jeziku postoji još jedna kategorija opisnih riječi za čiji naziv u hrvatskom jeziku nemamo dobar prijevod pa ćemo ih zvati 連体詞 (れん. たい. し) kao u jap. gramatici. Neke od ovih riječi već smo koristili (npr. この, その, あの), a posebne su po tome što se pojavljuju isključivo kao opis imenice i da su nepromjenjive. Najčešći zbunjujući primjeri su:

大きな いえ *velika kuća* ✓
 いえは 大きだ。 *Kuća je velika.* ✗ (mora biti 大きい)
 小さな 花 *mali cvijet*
 花は 小さだ。 *Cvijet je malen.* ✗ (mora biti 小さい)

Iako tako izgledaju, 大きな i 小さな **nisu** な pridjevi već opisne riječi. Ovakve opisne riječi vrlo su često nastale kao okamenjeni ili malo promijenjeni oblici drugih riječi pa ih je lako zamijeniti za druge vrste i krivo upotrijebiti, no na našu sreću, nema ih puno³.

Tvorba opisnog oblika

vrsta predikata	predikatni oblik	opisni oblik
な / の pridjev	～だ	～な
い pridjev	nema razlike	
glagol	nema razlike	

Zahvaljujući promjenama u modernom jeziku, tablica iznad postala je veoma jednostavna. Jedino što moramo zapamtiti je da

³Za istraživanje potražite "#adj-pn" na jisho.org!